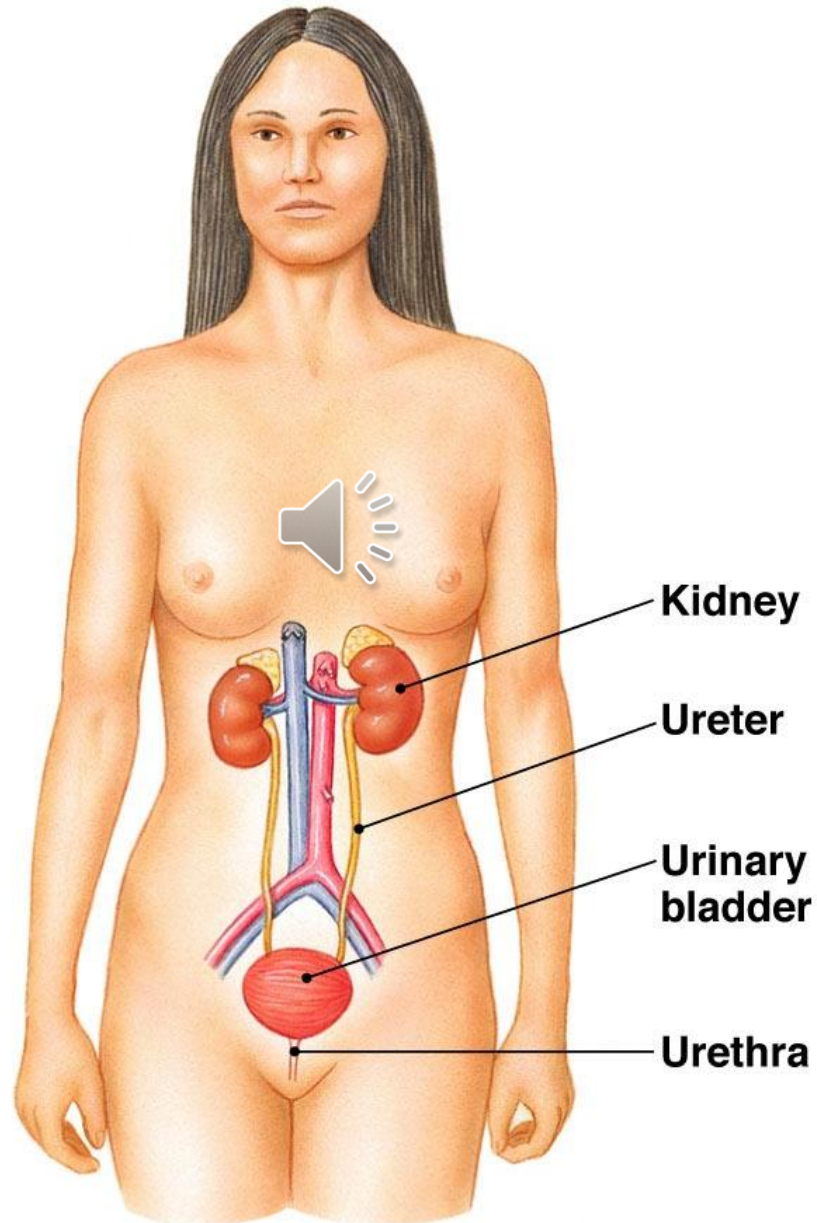

Νεφρολιθίαση/ Ουρολιθίαση

Δημήτριος Β. Βλαχάκος
Καθηγητής Παθολογίας-Νεφρολογίας
Νεφρολογική Μονάδα
Πανεπιστημιακό Γ.Ν. «ΑΤΤΙΚΟΝ»

Kidney Anatomy

MNEMONIC “ANNURIC”

- A** Asymptomatic hematuria/proteinuria
- N** Nephrotic syndrome
- N** Nephritic syndrome
- U** Urolithiasis
- R** Rapidly progressive glomerulonephritis
- I** Interstitial and tubular diseases
- C** Chronic renal disease

Ορισμοί

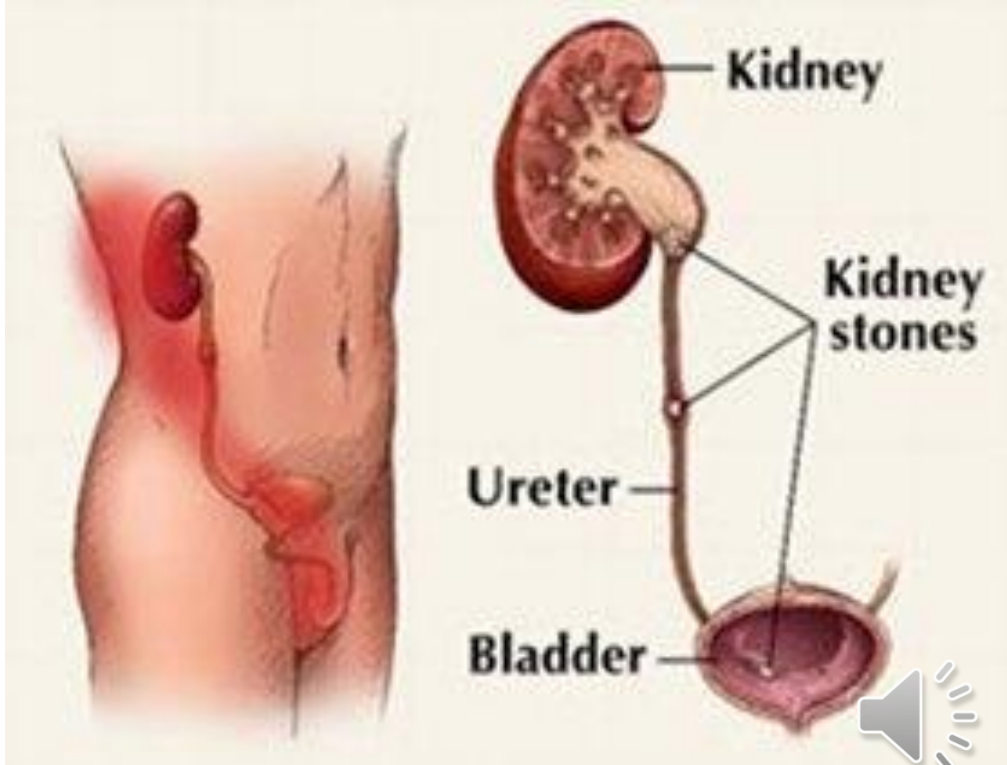
- **Νεφρολιθίαση** σημαίνει λίθο στον νεφρό, δηλαδή στο πυελοκαλυκτικό σύστημα
- **Ουρολιθίαση** σημαίνει λίθο στην αποχετευτική μοίρα του ουροποιητικού συστήματος (ουρητήρες, κύστη, ουρήθρα)
- **Λίθος** είναι σύμπλεγμα κρυστάλλων από ουσίες που απεκκρίνονται στα ούρα

Επιδημιολογία

- 1 στα 11 άτομα
- 50% των ασθενών με 2^ο επεισόδιο σε 5-10 χρόνια
- Σε μερικούς χρόνια νόσος
- Πρόβλημα συστημάτων υγείας
- Αναγνώριση αιτίων, πρόληψη θεραπεία

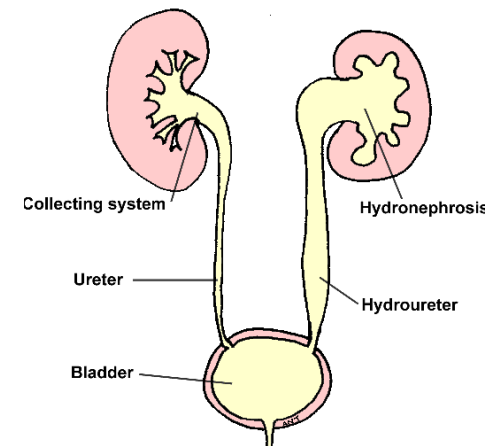
Κλινική Εικόνα

- Σιωπηλή λιθίαση
- Κωλικός νεφρού (αιφνίδιος πόνος στην πλευροδιαφραγματική γωνία επί νεφρικής λιθίασης με αντανάκλαση στα γεννητικά όργανα επί ουρητηρικής λιθίασης)
- Πόνος, ως επί κυστίτιδας επί λιθίασης στην ουροδόχο κύστη
- Δυσουρία, αιματουρία, ναυτία, έμετοι, πυρετός, ρίγος

Άτομα υψηλού κινδύνου

- Πολλαπλοί λίθοι
- Και στους δύο νεφρούς ή πάντα ετερόπλευρα;
- Θετικό ιστορικό λιθίασης
- Θετικό οικογενειακό ιστορικό
- Παιδική ηλικία
- Μονήρης νεφρός
- Γνωστή σύσταση λίθου με στρουβίτη, φωσφορικό ασβέστιο, κυστίνη

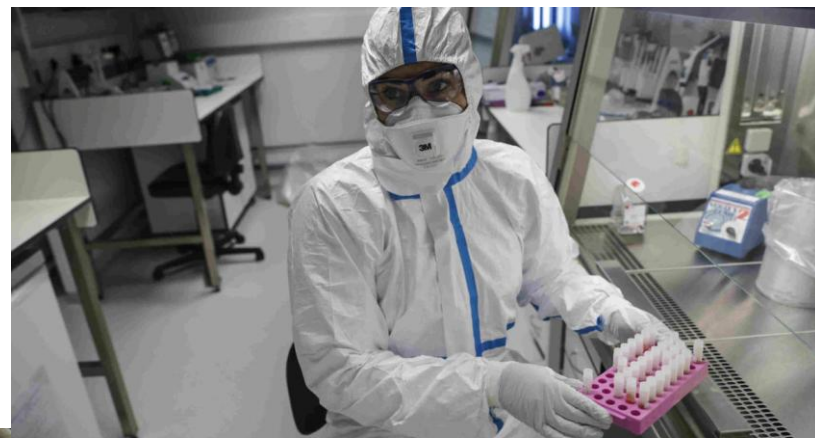

Προδιαθεσικοί παράγοντες (1)

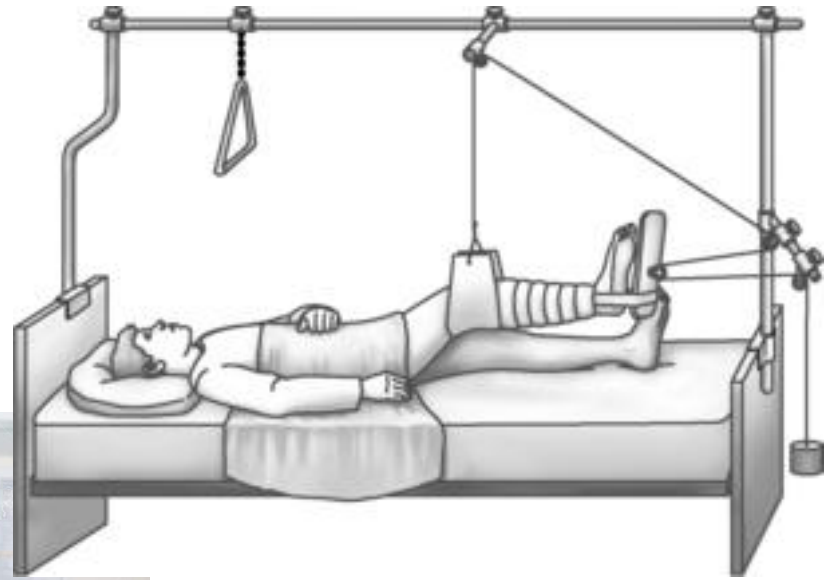
- Υπερασβεστιαμία και υπερασβεστιουρία (αυξημένη πρόσληψη νατρίου, διουρητικά της αγκύλης)
- Υπερβιταμίνωση D, υπερκατανάλωση γάλακτος και αντιόξινων

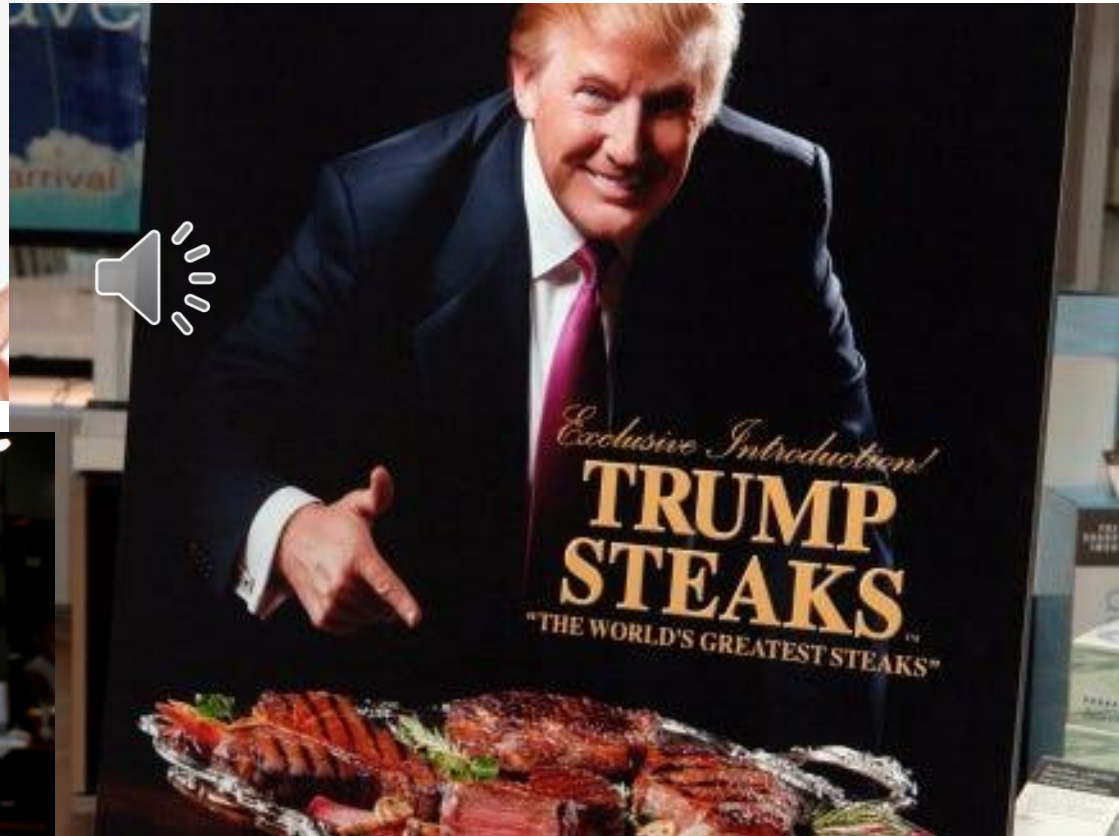
Χρόνια αφυδάτωση με μειωμένη πρόσληψη
ύδατος (η πρόσληψη του ύδατος είναι ζήτημα
συνήθειας και όχι δίψας)

Ακίνησία

Δίαιτες υψηλές σε πουρίνες προκαλούν
υπερουριχαιμία, ποδάγρα, όξινα ούρα
(αυξημένη πιθανότητα λιθίασης)

Προδιαθεσικοί παράγοντες (2)

- Γενετικοί παράγοντες π.χ. κυστινουρία, οξαλουρία
- Χρόνια πυελονεφρίτις (στρουβίτες)
- Χρόνια απόφραξη και στάση των ούρων
- Αυξημένη απορρόφηση οξαλικών λόγω φλεγμονώδους νόσου του εντέρου, ειλεοστομίας ή εντερεκτομής
- Διαβίωση σε εξτρεμιστικές καιρικές συνθήκες π.χ. στα όρη, στην έρημο, σε τροπικές περιοχές

Νοσήματα

- Ποδάγρα
- Υπερπαραθυρεοειδισμός
- Νεφροσωληναριακή οξέωση
- Διαβήτης και υπέρταση
- Φλεγμονώδεις νόσοι εντέρου
- Bypass εντέρου ή κολοστομία

Φάρμακα και διατροφή

- Διουρητικά (της αγκύλης), αντιόξινα με ασβέστιο, αναστολείς πρωτεασών (indinavir sulfate)
- Στεροειδή
- Διαιτητικοί παράγοντες
  - Ανεπαρκής πρόσληψη ύδατος
  - Μεγάλη κατανάλωση ζωικών πρωτεϊνών
  - Μεγάλη πρόσληψη άλατος
  - Μεγάλες δόσεις βιταμίνης D
  - Τροφές πλούσιες σε οξαλικά π.χ. σπανάκι

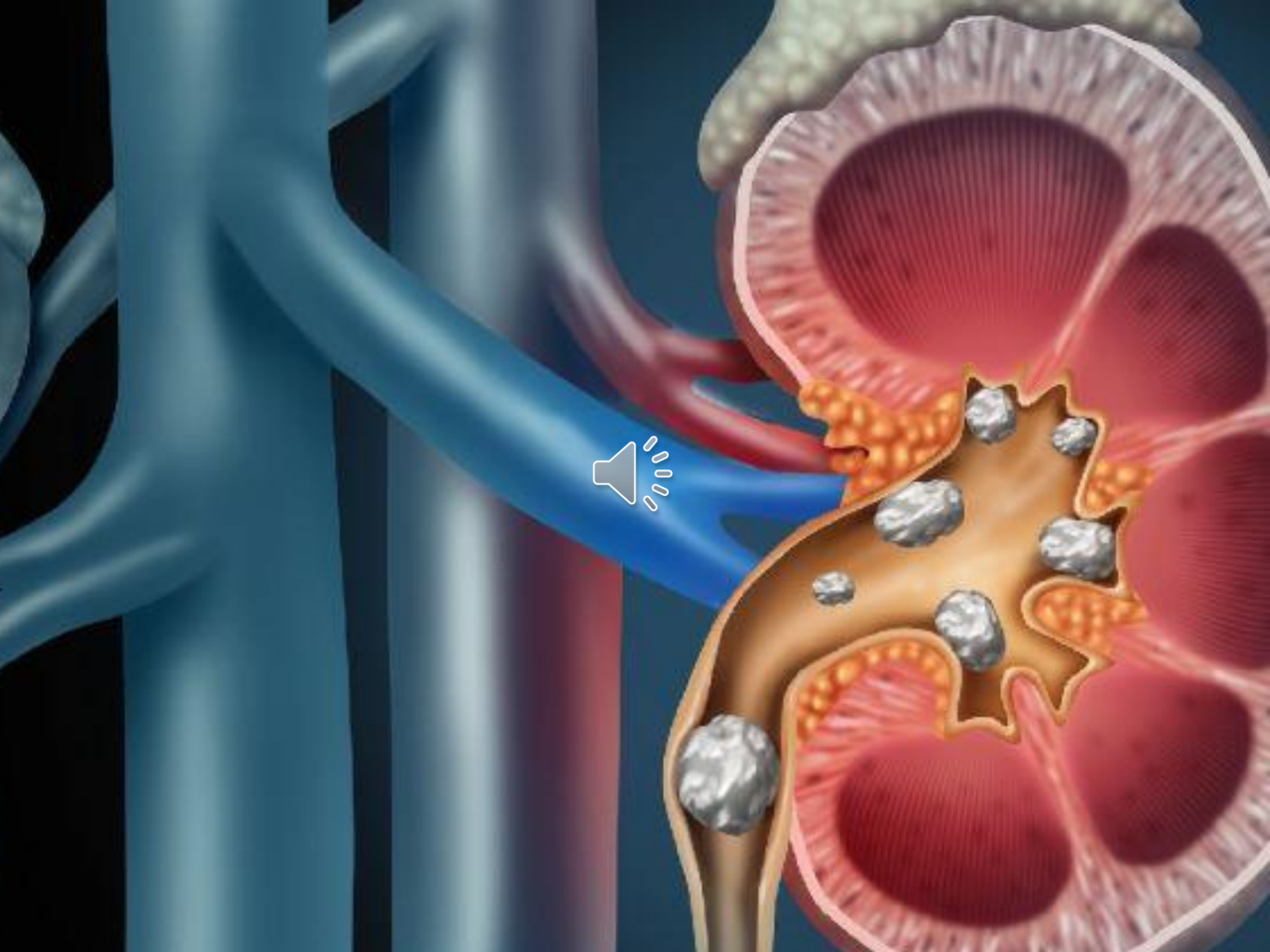

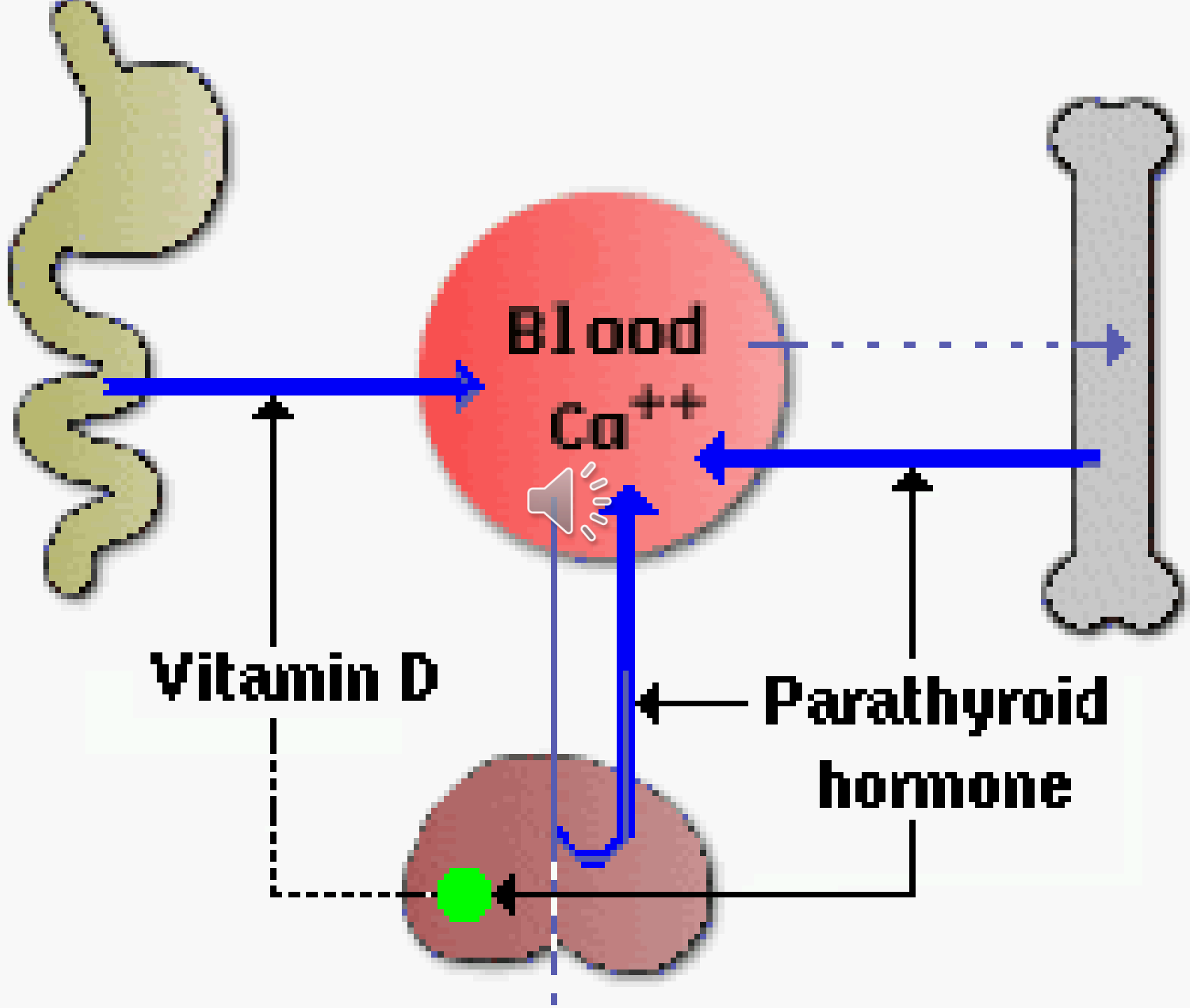
Παθοφυσιολογία

- **Αναστολείς σχηματισμού λίθων**, που αναστέλλουν την έναρξη σχηματισμού λίθου, την αύξηση του ή την συσσώρευση κρυστάλλων ασβεστίων, όπως Κιτρικά, Μαγνήσιο, Νεφροκαλσίνη, Ουροποντίνη
- **Υπερσυγκέντρωση στα ούρα** ασβεστίου, οξαλικών, ουρικού, κυστίνης και όξινο pH

Διάφοροι τύποι λίθων

- 90% των λίθων έχουν **ασβέστιο**
- Συχνότεροι στους άνδρες
- Ηλικία μεταξύ 20-30 ετών
- Το μέγεθος κυμαίνεται από ψαμμίαση μέχρι τους κοραλλιογενείς λίθους

Υπερασβεστιουρία >250 – 300 mg/d

- Καταστροφή οστού από νόσο του Paget, υπερπαραθυρεοειδισμό, σύνδρομο Cushing, ακινητοποίηση κλπ
- Αυξημένη πρόσληψη ασβεστίου με γάλα, αντιόξινα, και αυξημένη χορήγηση βιταμίνης D
- Μειωμένη επαναρρόφηση ασβεστίου από τα ουροφόρα σωληνάκια, ως επί νεφροσωληναριακής οξέωσης
- Το ασβέστιο συνδυάζεται με οξαλικά, φωσφορικά και διττανθρακικά

Οξαλικό ασβέστιο

Envelope shaped Calcium oxalate crystals

Οξαλουρία

- Μετά το ασβέστιο η συχνότερη κρυσταλλουρία
- Τροφές πλούσιες σε οξαλικά είναι:
  - **Φρούτα** : βατόμουρα, μούρα, φράουλες, σταφίδες, ακτινίδια, μωβ σταφύλια, σύκα, μανταρίνια, δαμάσκηνα
  - **Λαχανικά** : σπανάκι, σέσκουλα, λάχανο, μπάμιες, μαϊντανός, πράσα και κινόα, κολοκύθια
  - **Ξηροί καρποί και σπόροι**: αμύγδαλα, κάσιους, φυστίκια
  - **Όσπρια** : σόγια, τόφου και άλλα προϊόντα σόγιας
  - **Δημητριακά**: πίτουρο σιταριού, φύτρο σιταριού
  - **Άλλα** : κακάο, σοκολάτα, μαύρο τσάι, βιταμίνη C

Απόφυγε οξαλικά, κατανάλωσε κιτρικά

- 120 ml χυμός λεμονιού σε 2 L νερό ημερησίως. Όχι χυμός πορτοκαλιού και grape fruit, γιατί έχουν πολλά οξαλικά.

Αυξημένη απορρόφηση οξαλικών από το έντερο ή αυξημένη απέκκριση στα ούρα.

- 20% των ασθενών με λίθους έχει υπεροξαλουρία (ιδιοπαθής με ήπια αύξηση των τιμών των οξαλικών των ούρων).
- Νόσοι του λεπτού εντέρου με υπεροξαλουρία (αυξημένη εντερική απορρόφηση οξαλικών, σύνδρομο δυσαπορρόφησης, εγχειρήσεις λεπτού εντέρου).
- Οι ουρόλιθοι δημιουργούνται επειδή τα λιπαρά οξέα που αποβάλλονται δεσμεύουν και το ενδοαυλικό ασβέστιο κι έτσι τα οξαλικά απορροφώνται εύκολα από το έντερο. (διαιτητικοί χειρισμοί και κιτρικά).
- Στην πρωτοπαθή υπεροξαλουρία τύπου I που οφείλεται σε ενζυμική ανεπάρκεια αναπτύσσονται εκτεταμένες ασβεστώσεις στους νεφρούς (πυριδοξίνη, αλκαλοποίηση ούρων με κιτρικό κάλιο, συνδυασμένη μεταμόσχευση ήπατος - νεφρού που αποκαθιστά ταυτόχρονα και την ενζυμική ανεπάρκεια).
- Εξαιρετικά μειωμένη λήψη ασβεστίου.

Μπρουσίτης λίθος - φωσφορικό ασβέστιο

Link in Bio 🖱️
for more information

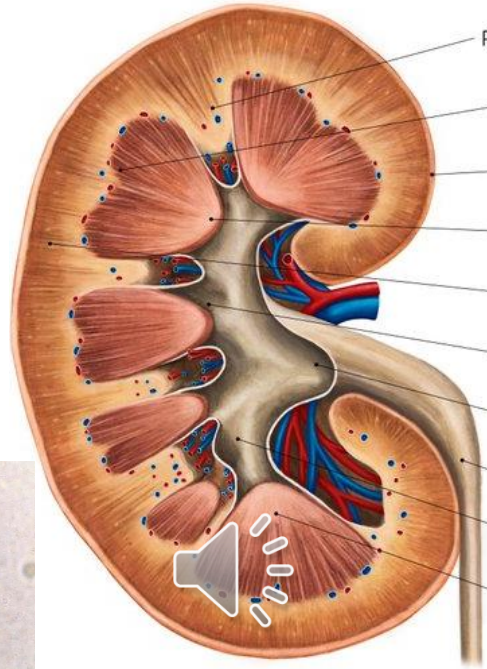
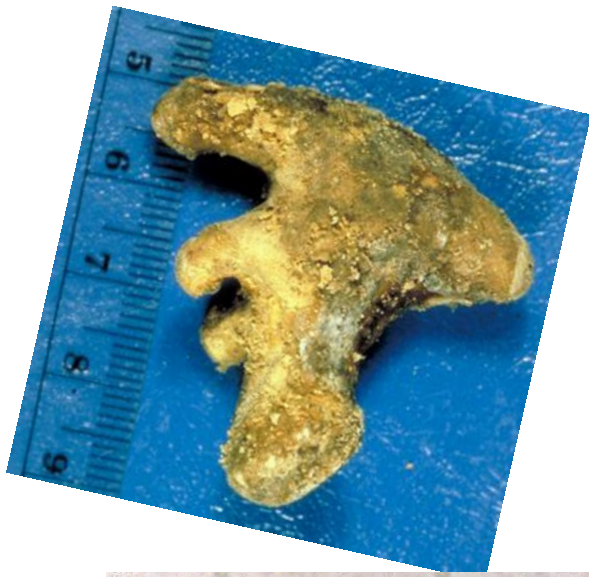

**BRUSHITE STONES ARE THE INITIAL
CRYSTAL OF CALCIUM PHOSPHATE STONES.**

Calcium carbonate crystals

Στρουβίτης

- Λοίμωξη από βακτήρια διασπά την ουρία, με αποτέλεσμα αυξημένο pH ούρων (αυξημένες ποσότητες παραγόμενου αμμωνίου) και αυξημένες συγκεντρώσεις φωσφορικού εναμμώνιου μαγνησίου.
- Θεραπεία επεμβατική, γιατί η φαρμακευτική είναι ανεπαρκής

Λίθοι κυστίνης

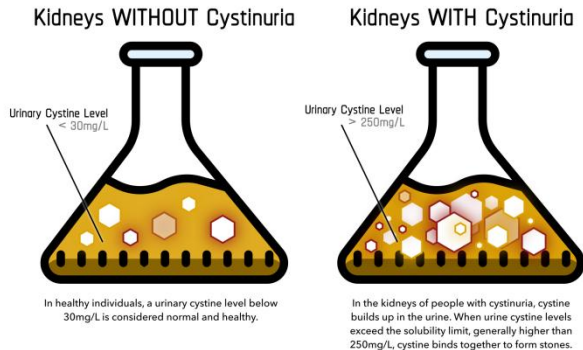

Cystine Stones

Κυστινουρία

- Μία στις 1.500 γεννήσεις.
- Δυσλειτουργία του διαμεμβρανικού συστήματος μεταφοράς στον αυλό του εντέρου και στο εγγύς σωληνάριο.
- Από τα 4 βασικά αμινοξέα που αποβάλλονται μόνο η κυστίνη είναι δυσδιάλυτη στο φυσιολογικό pH των ούρων.
- Η θεραπεία συνίσταται σε αύξηση της ποσότητας των παραγόμενων ούρων και στην αλκαλοποίησή τους.

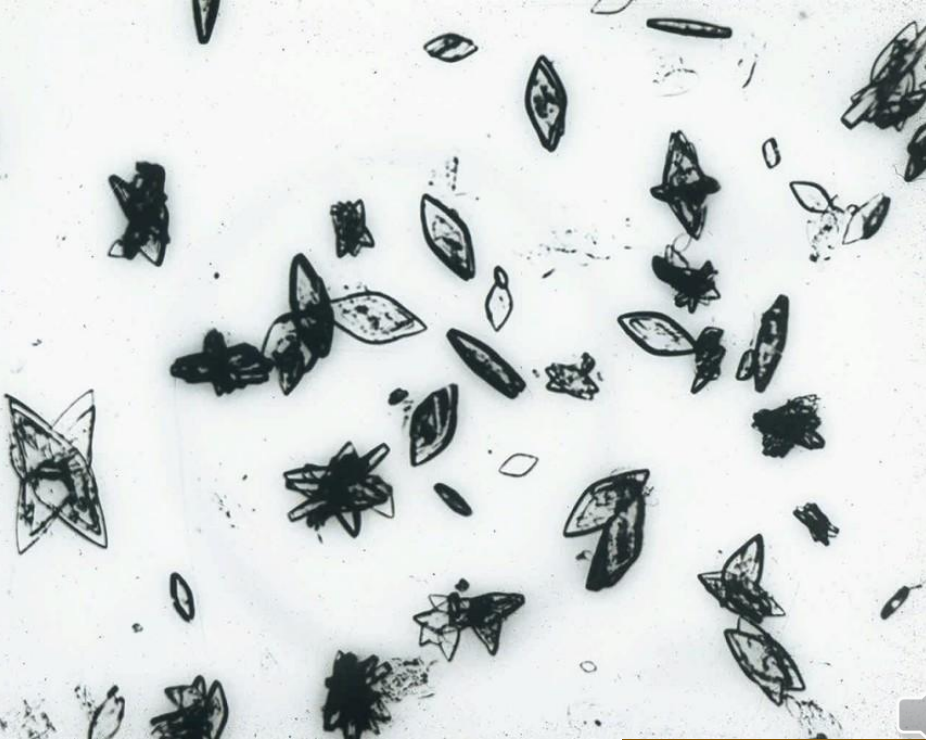
Cystinuria Impact on Urinary Cystine Levels

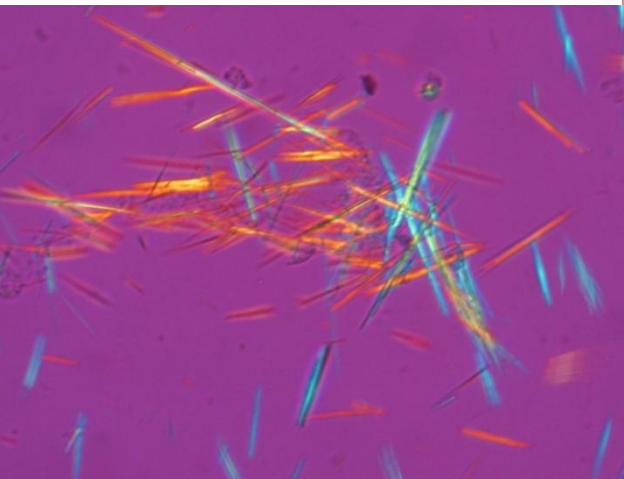
Λίθοι κυστίνης

- Αποβολή κυστίνης 600-1400 mg/24ωρο
- Διαλύονται 300 mg/λίτρο σε pH ούρων 7
- Περιορισμός άλατος
- Αλκαλοποίηση των ούρων με κιτρικό κάλιο 60-80 meq/ημέρα σε 3-4 δόσεις
- Επί αποτυχίας χορηγείται η D-πενικιλλαμίνη και η α-μερκαπτοπροπιονυλγλυκίνη.

Λίθοι εξ ουρικού

Uric acid stones

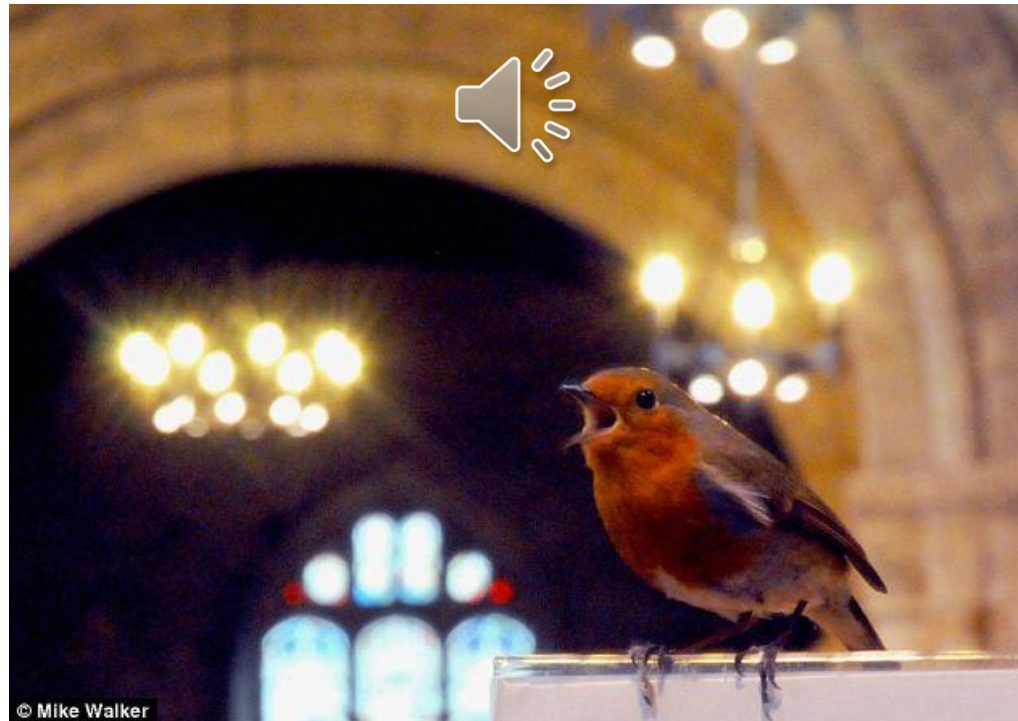

- ~6% of all stones
- 2/3 uric acid waste outputed by kidney
- Urate excretion = 1.5-4.5 mmol/day
- pKa = 5.5 (soluble at 6.5, crystals at 5)

Πώς μπήκε το πουλί στην εκκλησία;

Να βγάλουμε το πουλί από την
εκκλησία

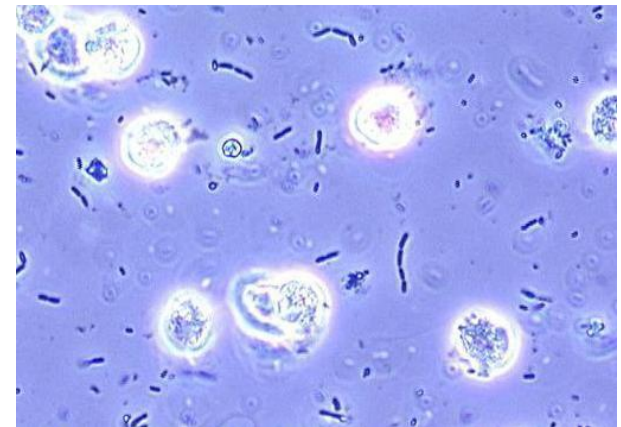

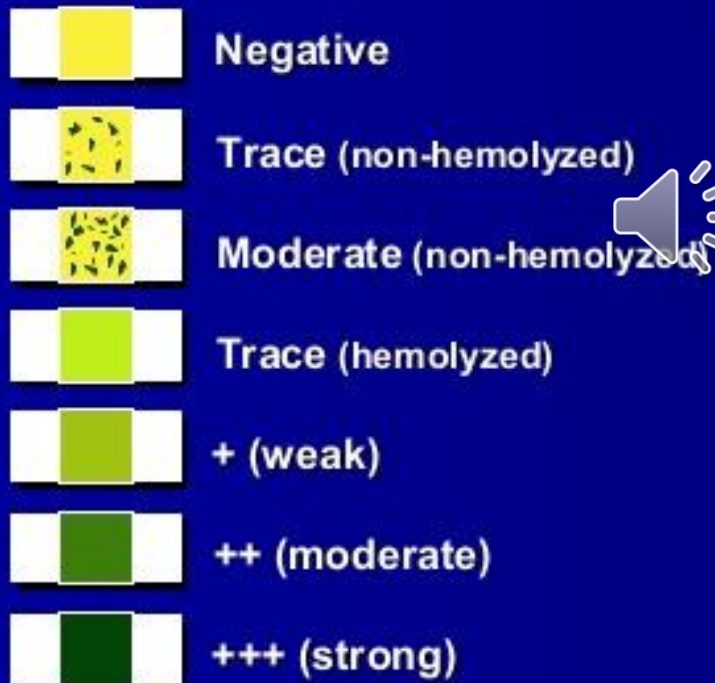
Γενική ούρων

- $\text{pH} < 5.5$ συνήθως λίθοι ουρικού, > 7.5 στρουβίτης,
- ειδικό βάρος, αιματοουρία, πυουρία
- Ουροκαλλιέργεια με αντιβιογράμμα

The Urine Dipstick:

Blood

Chemical Principle

Lysing agent to lyse red blood cells

Diisopropylbenzene dihydroperoxide +
Tetramethylbenzidine

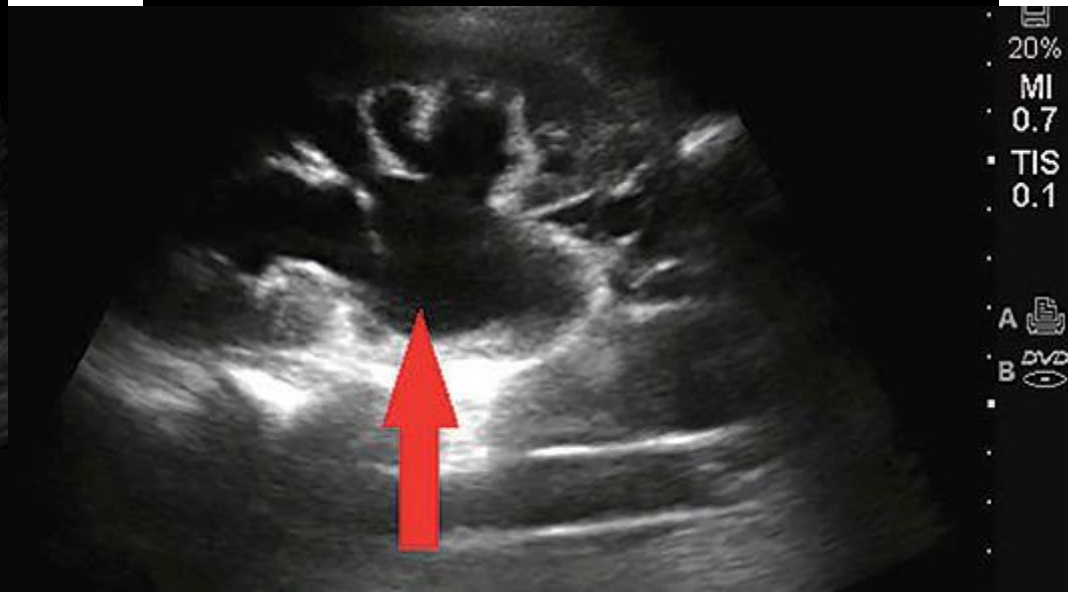
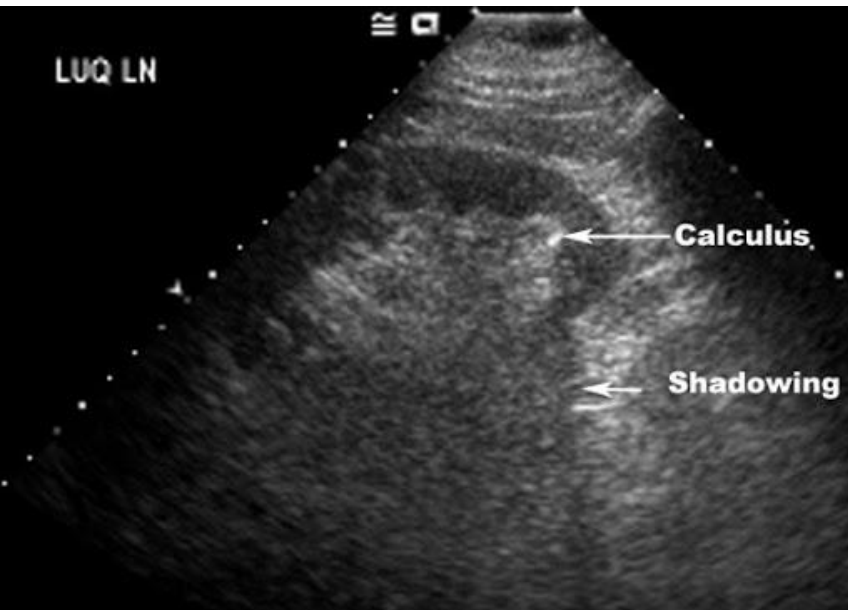
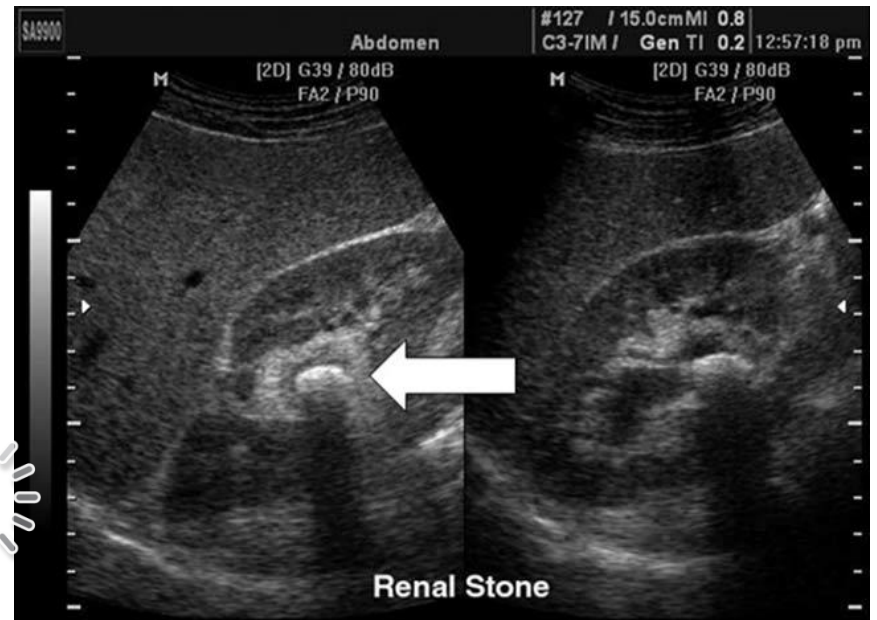
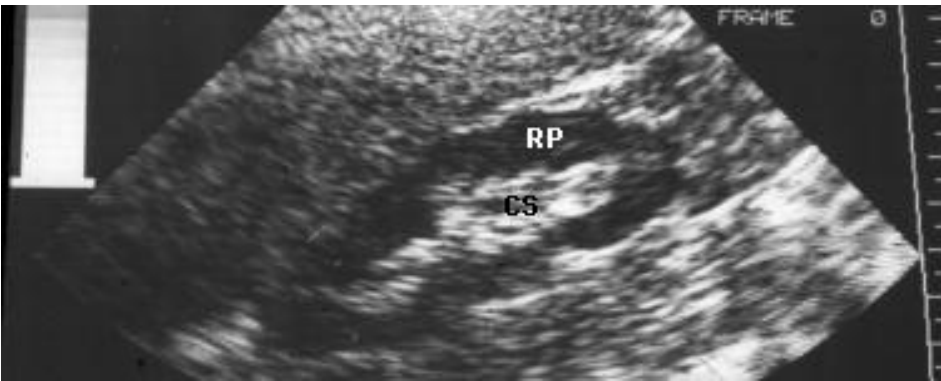
Heme -----> Colored Complex

Read at 60 seconds

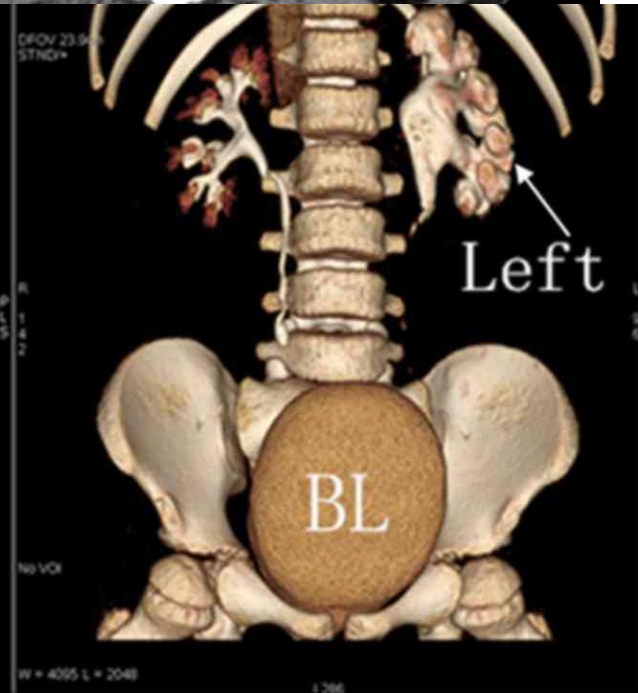
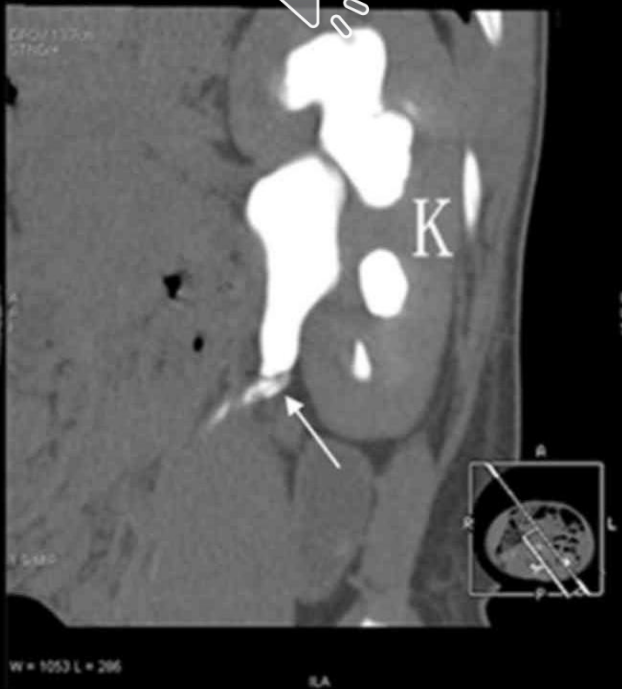
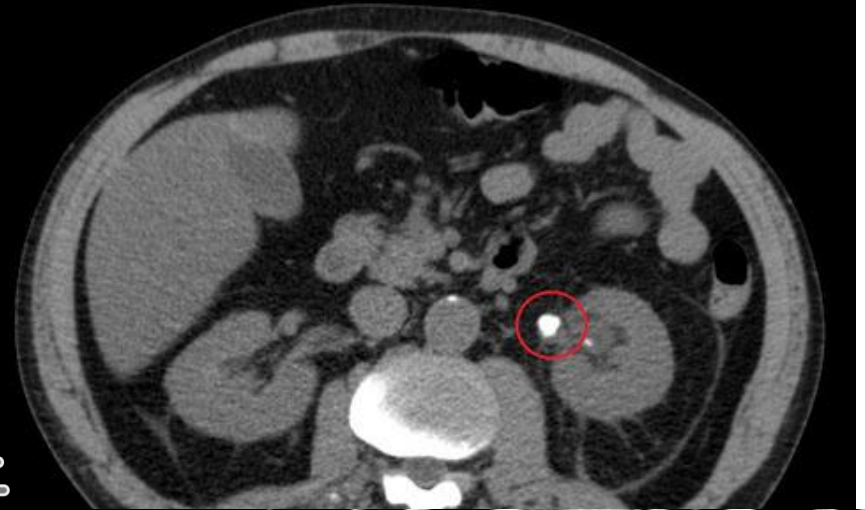
RR: Negative

Analytic Sensitivity: 10 RBCs

Υπερηχογράφημα νεφρών

Αξονική Τομογραφία

Εξετάσεις Αίματος και ούρων

- Νάτριο, Κάλιο, Ασβέστιο, Φωσφόρος
- Μαγνήσιο, Ουρικό, Ουρία, Κρεατινίνη
- Παραθορμόνη, 25(OH) βιτ D
- 24ωρη συλλογή ούρων για νάτριο, κάλιο, φωσφορικά, ουρικό, κιτρικά, οξαλικά, κρεατινίνη, λεύκωμα

Διαιτητικές Οδηγίες

- Φυσιολογική πρόσληψη ασβεστίου 1-1.2 g ημερησίως (2-3 μερίδες γαλακτοκομικών) και μείωση νατρίου στα 2-3 g ημερησίως
- Πρόσληψη 2.5-3 L ύδατος (ε.β. ούρων <1010)
- DASH Diet ή Μεσογειακή διαίτα (πρωτεΐνη < 0.8-1 g/kg, φυτικές ίνες και λαχανικά

Mediterranean Diet Pyramid

ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ ΚΩΛΙΚΟΥ

Συντηρητικά:

- 80% των λίθων < 5 mm περνάνε μόνοι τους
- Χορήγησε αναλγητικά, υγρά
- Επί σοβαρού πόνου, εμέτων, πυρετού ή μονόνεφρου εισαγωγή στο νοσοκομείο

Extracorporeal Shock Wave Lithotripsy (ESWL)

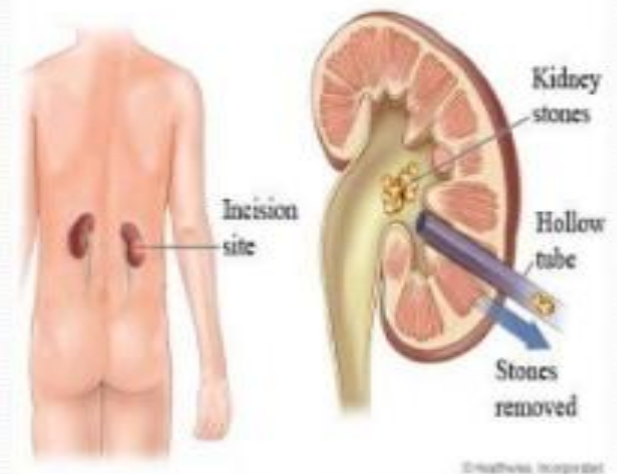
ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ ΛΙΘΙΑΣΗΣ

Εξωσωματική λιθοτριψία για λίθους < 2 cm (80% των λίθων) πάνω από την ιγνυακή ακρολοφία. Αποφεύγεται το χειρουργείο, δύναται να επαναληφθεί.

Παρενέργειες πόνος, λοίμωξη, αιμάτωμα πέριξ του νεφρού, Μακροχρόνιες επιπτώσεις;

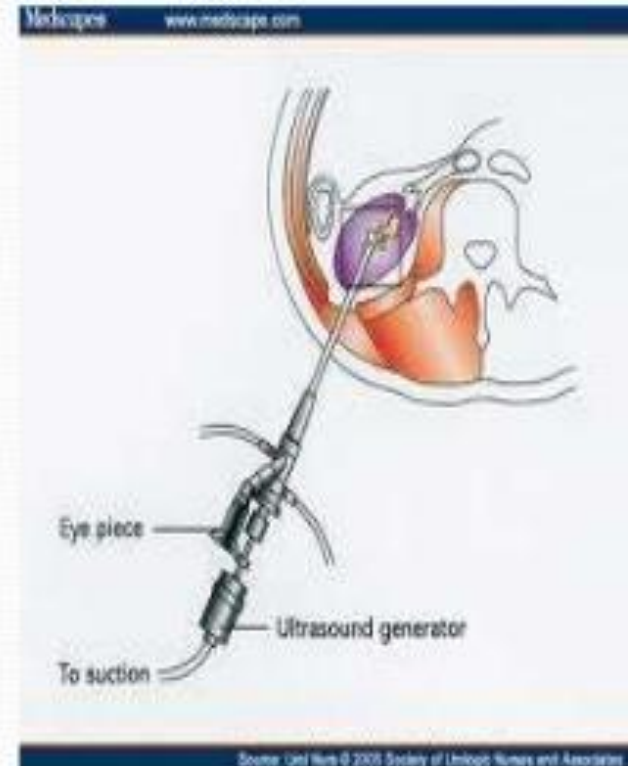
Percutaneous Nephrostolithotomy

- **Percutaneous nephrolithotomy (PCNL)** is a surgical procedure to remove stones from the kidney by a small puncture wound (up to about 1 cm) through the skin.
- It is most suitable to remove stones of more than 2 cm in size and which are present near the Pelvic region.
- It is usually done under general anesthesia or spinal anesthesia.

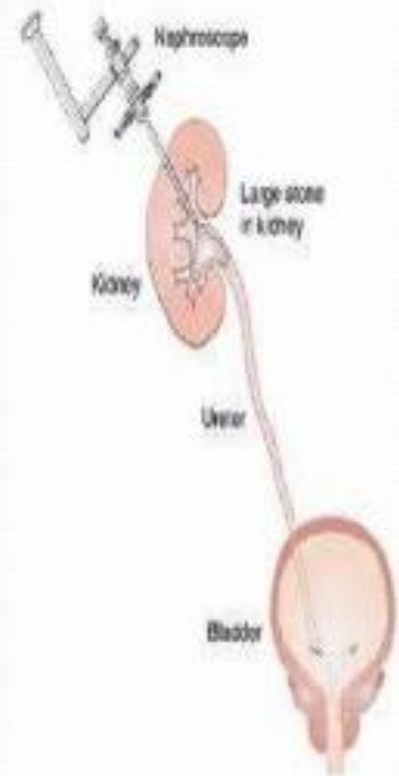
Contd....

- For stones in renal collecting system or upper portion of ureter and larger than 2.5 cm in diameter.
- Under ultrasound guidance, a needle is advanced into collecting system; guide wire is advanced into renal pelvis or ureter.

Contd...

- Tract is dilated with mechanical dilators or high-pressure balloon dilator until nephroscope can be inserted up against stone.
- Stones can be broken apart with hydraulic shock waves or a laser beam administered by way of nephroscope fragments are removed using forceps, graspers, or basket

Uretero-renoscopic Lithotripsy (URSL)

- Ureterorenoscopy is a procedure ,where the kidney stones are removed mechanically using a thin telescope called ureteroscope is passed through the urethra into the bladder, through to the ureter or to the kidneys where the stone is stuck .

The stones are broken down into smaller pieces using lithotripsy.

Open Surgical Procedures

Indicated for only 1% to 2% of all stones.

- **Pyelolithotomy** removal of stones from kidney pelvis
- **Nephrolithotomy** a incision into kidney for removal of stone

Ευχαριστώ για την προσοχή σας